

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2008. gada novembris Nr. 21/22 (969/970)

IZNĀK NO 1954. GADA

Ls 0.60

MANA LATVIJA

DZIMTĀ ZEME – sniegos, ziedos, lietavās. Zaļa, balta, zeltaina. Arī melna, pelēka. Arumu smaržā, jūras vējos, mežu šalkās.

DZIMTENE – sarkanbaltsarkanā rotā, svētku salūta gaismā, deju un dziesmu varā. Ikdienas solī.

LATVIJA – Mājas. Patvērums. Siltums. Ģimene, bērni. Mīlestība. Cerība. Nākotne.

Daudz laimes tev, Latvija, dzimšanas dienā!

Ieskatieties 7. - 8. lpp

APSVEICAM!

13. novembrī Latviešu biedrības nama Zelta zālē svinīgā sarīkojumā LNS prezidents **ARNOLDS PAVLINS** tika apbalvots ar Sabiedrības vienotības balvu.

Šo balvu iedibinājis Sabiedrības integrācijas fonds, un to katru gadu piešķir par izciliem nopelniem Latvijas sabiedrības dažādu daļu savstarpējās saskaņas, iecietības un sapratnes veicināšanā. Mēs varam būt lepni, ka LNS prezidenta personā augstu novērtēts nedzirdīgo kopienas ieguldījums sabiedrības saliedētības idejas realizēšanā dzīvē.

AUGSTS APBALVOJUMS

LR Ordeņu kapituls par nopelniem Latvijas valsts labā piešķirīs Triju Zvaigžņu ordeņus, Viestura un Atzinības krusta ordeņus un to Goda zīmes pusotram simtam cilvēku.

Viņu vidū – IV šķiras Atzinības krusts piešķirts **SANDRAI KUŠKEI**, Latvijas bērnu dzirdes centra vadītājai.

Apsveicam!

Mūsu orientieristi Igaunijā - Lasiet 6. lpp.

“Miglā a s a r o l o g s...“
dzied
9.a un b
k l a s e s
s k o l ē n i.

Plašāk par
to lasiet
13. lpp.

2008. gadā laikrakstu “Kopsolī”
finansiāli atbalsta Rīgas Dome

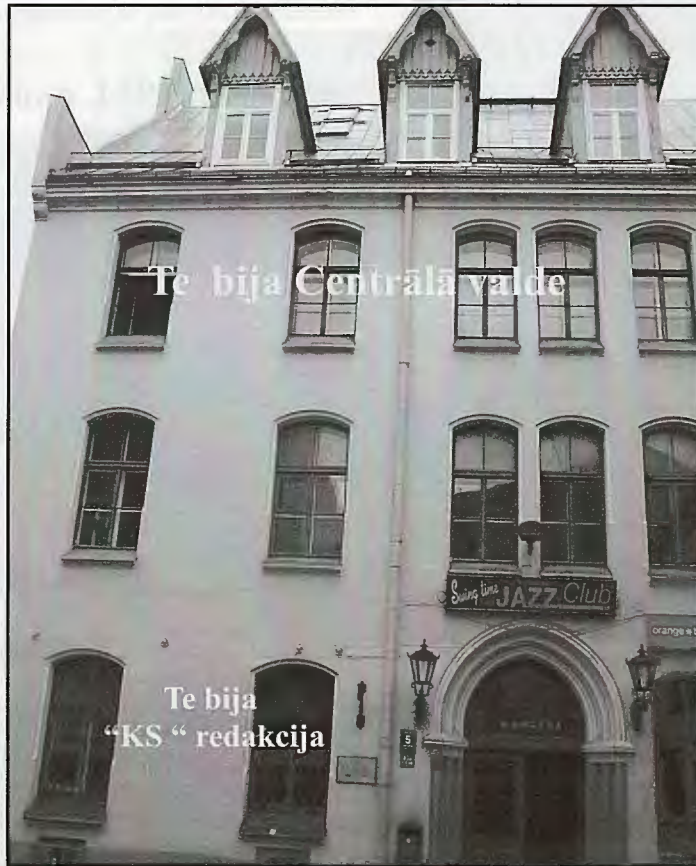
Galvenā redaktore: Ilze Kopmane
Datormakets: Irīna Kristoforova

“Iededzies par Latviju”

NĀKAMAIS NUMURS 18.XII

JĀNA SĒTU PRIVATIZĒS

 ILZE KOPMANE, teksts un foto

No Rīgas Domes Pašvaldības dzīvojamo māju privatizācijas komisijas LNS valdē 7. oktobrī pieņēmis lēmums Nr.549 par Jāņa sētas 5 telpu privatizācijas vērtību: I stāvā – par 63 m², III stāvā – par 200m² un zemi kopumā aprēķināti 92 126 Ls. Ņemot vērā, ka 50% no vērtības var segt ar sertifikātiem, gala summa sanāk 75,7 tūkstošu latu.

PRIVATIZĒS PAR SAVU NAUDU

Oktobrī tika sasaukta Domes sēde, lai lemtu, kur ņemt naudu sūri grūti izcīnītās privatizēšanas veikšanai. Variantu, ko apspriest, bija daudz, bet pamatā pēc būtības divi – vai to darīt par savu vai svešu naudu (*kredīti, nomaksas utt.*).

LNS prezidents atzina, ka liekas naudas savienības rīcībā nav, tāpēc, tikai apvienojoties LNS, Daugavpils SIA "Dane" un Surdocentram, būtu iespējams vajadzīgo summu savākt uz šo SIA īstermiņa aizdevuma pamata, pēc tam iemaksāt un pēc iespējas ātrāk sākt izmantot iegūto nekustamo īpašumu Rīgas centrā, lai naudu atpelnītu.

Daļa iegūto telpu pēc tam būs jāpārdod brīvajā tirgū, lai atdabūtu ieguldīto naudu. Rūpīgi izsverot arī kredīta ņemšanu un citas – kombinētas iespējas, kā arī

visus riskus katrā gadījumā, darbinieki palika pie jau minētā varianta – tomēr iztikt saviem spēkiem.

Jāatzīmē arī priekšlikumi par to, ka vajadzētu aicināt palīgā nedzirdīgo sabiedrību un dot tai iespēju morāli atbalstīt šo darījumu, naudu savācot ziedojumu vai arī aizdevumu veidā. Taču šis variants tika atstāts rezervē, ja patiešām LNS un abas pārējās aizdevējsabiedrības nespētu pārdzīvot laiku bez aizdotās naudas un sāktu pietrūkt līdzekļu, piemēram, algu izmaksām.

Dome lēma: noteiktā termiņā iesniegt privatizācijas pieteikumu Rīgas pašvaldības dzīvojamo māju privatizācijas komisijai un organizēt sertifikātu iepirkšanu.

LNS prezidents, šo jautājumu slēdzot, atzina, ka viņš ir ļoti apmierināts par apspriešanas gaitu un rezultātu. Visiem paldies, viņš teica, esam tikuši tik tālu, ka, sametot naudu, varam atļauties tik lielu darījumu, atcerēsimies, ka pirms 15 gadiem bijām līdz ausīm parādos...

DAŽĀDI JAUTĀJUMI

Domnieki tika informēti par LNS valdes darbinieku secinājumiem, ierodoties Smiltēnē un apsekojot uz vietas LNS nekustamos īpašumus – Līvānu mājas. Skats tur vairāk nekā bēdīgs, dažās – pat šausminošs, jo cilvēki, tajās dzīvodami 30 gadus, nav ne reizi veikuši remontu un mājas izskatās atbaidoši gan no ārpuses, gan iekšpusēs. Nav brīnums, ka tām neatrodas pircēji.

Un tomēr – ir doma uz vienu no mājām, to sakārtojot uz laiku pārcelt pārcelt Smiltēnes biedrības klubu, jo pašreizējā mītne ir ļoti auksta un mitra un neko labāku pilsētas pašvaldība nesola.

Paliek atklāts jautājums par māju pārdošanu, kas apgrūtināta tāpēc, ka zeme zem mājām nav LNS īpašumā.

LNS prezidents **A. Pavlins** informēja par pašlaik topošo LNS projektu, kurā paredzētas dažādas aktivitātes saistībā ar savienības 16. kongresu 2009. gadā.

Domniece **R. Rizika** interesējās, kā LNS atzīmēs Latvijas 90. gadadienu, bet **A. Smons** ierosināja LNS centrālās mītnes pagalmā Elvīras ielā 19 ierīkot LR karoga pacelšanas vietu un to svinīgi pacelt mastā 19. decembrī, kad atkal pulcēsies Dome, kā arī notiks LNS Gada cilvēku un notikumu nominācija. ▲

ZIEMASSVĒTKU PABALSTI

Rīgas priekšpilsētu sociālajos dienestos sākusies iesniegumu pieņemšana vienreizējo Ziemassvētku pabalsta saņemšanai.

Pabalsts tiek piešķirts ar mērķi sniegt vienreizēju materiālo atbalstu bērniem, vecuma un invaliditātes pensijas saņēmējiem. Pabalstu var saņemt cilvēki, kuri par pamata dzīvesvietu deklarējuši Rīgu ne mazāk kā 12 mēnešu pirms pabalsta pieprasīšanas. Iesniegums par pabalsta piešķiršanu jāiesniedz sociālajā dienestā līdz 12. decembrim, jāaizpilda arī iztikas līdzekļu deklarācija, ja pabalsta prasītājam tā vairs nav spēkā. Pabalsti dažādām iedzīvotāju kategorijām pienākas 60 – 100 latu apmērā, ja ienākumi ģimenē uz 1 cilvēku ir 120Ls (ja cilvēks dzīvo viens - 144 Ls).

Pabalsts tiek izmaksāts līdz 2008. gada 22. decembrim, pārskaitot personas norādītajā norēķinu kontā vai izmaksājot skaidrā naudā.

Tuvākas ziņas pie J. Gromas.

Redakcijas piezīme: *Arī citās pašvaldībās var interesēties par līdzīgiem pabalstiem, kas tiek piešķirti iespēju robežās dažādā apmērā.*

PAR NODOKĻA GRĀMATIŅU

Turpmāk darba ņēmējam vairs nevajadzēs oficiāli informēt darba devēju par deklarētās dzīvesvietas adreses maiņu.

Savukārt darba devējam, kura juridiskā adrese atrodas Rīgā, Liepājā vai Ventspilī, būs pienākums izmantot Iedzīvotāju reģistru, lai pārbaudītu, kur atrodas darbinieka deklarētā dzīvesvieta.

VARĒS GRIEZTIENĀ JEBKURĀ VSAA NODAĻĀ

Sākot ar 2009. gada 1. janvāri, paredzēts ikviena valsts sociālā pabalsta piešķiršanu nodrošināt jebkurā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) nodaļā.

Tas nozīmē, ka jebkurā VSAA nodaļā varēs saņemt:

- ✓ valsts sociālā nodrošinājumu pabalstu,
- ✓ pabalstu transportu izdevumu kompensēšanai,
- ✓ invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās,
- ✓ bērna piedzimšanas, bērna kopšanas un bērna – invalīda kopšanas pabalstu,
- ✓ pabalstu invalīdam, kuram nepieciešama kopšana, ģimenes valsts pabalstu, kā arī piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu.

Pašlaik pabalstus piešķir un izmaksā iedzīvotāja deklarētajai dzīvesvietai atbilstošā VSAA nodaļā.

MĀCĪBU ATVAĻINĀJUMS

Darba likums paredz divus šī atvaļinājuma veidus. Viens no tiem paredzēts valsts eksāmena kārtošanai vai diplomdarba izstrādāšanai un aizstāvēšanai. Likumā noteikts, ka tas ir piešķirams obligāti, turklāt saglabājot darba algu, un nedrīkst būt sāks par divdesmit darba dienām. To var prasīt tikai izlaiduma gadā, un tas neattiecas uz parastajām sesijām augstskolās vai kursadarbu rakstīšanu.

Šādam nolūkam ir paredzēts otrs mācību atvaļinājuma veids, piemēram, lai apmeklētu lekcijas, stundas, seminārus, kārtotu sesiju augstskolā utt., un tas netiek apmaksāts, ja tas nav īpaši paredzēts darba līgumā.

Pirmā veida apmaksātais atvaļinājums pienākas neatkarīgi no nostrādātā laika darbavietā. Savukārt otram atvaļinājumam var būt īpaši ierobežojumi. Iesniegumam obligāti jāpievieno izziņa no mācību iestādes, kurā apliecināts, ka darbiniekam tiešām jākāro valsts eksāmens vai jāraksta un jāaizstāv diplomdarbs. Tomēr jāreķinās, ka mācību atvaļinājuma piešķiršana ir atkarīga no darbavietas gaisotnes, savstarpējām attiecībām un darba devēja attieksmes.

Varat arī griezties personīgi ar citiem jautājumiem Valsts darba inspekcijā Rīgā, Krišjāņa Valdemāra ielā 38 vai pa bezmaksas tālruni 8008004.

KĀ ATGŪT IENĀKUMA NODOKLI?

Daļu naudas, kas iztērēta par ārstēšanos vai izglītošanos, var atgūt. Kā to izdarīt?

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājiem valsts ar likumu noteikusi iespēju atgūt samaksāto nodokli par sevi un tuviniekiem 25% apmērā no attaisnotajiem izdevumiem, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju par ienākumiem un izdevumiem, kam paredzēts attaisnoto izdevumu statuss. Attaisnotie izdevumi ir ārstniecībai 150Ls, zobārstniecībai visa summa un izglītībai 150Ls.

Medicīnas vai mācību iestādē pieprasiet čeku, kurā iedrukāts jūsu vārds, uzvārds, personas kods un apmaksātais pakalpojuma veids.

Atmaksā 25% no 150 latiem, kas iztērēti ārstniecībai un tikpat arī izglītībai. Deklarācijas norādītā summa var tikt dzēsta piecos gados. Ja gada laikā veiktas iemaksas privātajos pensiju fondos vai uzkrājošā dzīvības apdrošināšanā, VID jāiesniedz izdevumus apliecinājoši dokumenti (kvītis, čekā, pensiju konta izraksti u.c.)

SOCIĀLĀS ZIŅAS..*Sākumu lasiet 3. lpp*

Tiks atmaksāti 20% no apliekamā ienākumu lieluma.

Svarīgi! Visos dokumentos, kas tiek iesniegti VID, jābūt norādītam apmaksāto izdevumu veidam, maksātāja vārdam, uzvārdam un personas kodam.

Zobārstniecībai un plānveida operācijām iztērētajiem līdzekļiem limita nav. Tas nozīmē, ka nākamajā gadā saņemsiet 25% no visas summas. Ienākumu deklarācijā var norādīt savu vecāku, bērnu vai laulātā ārstēšanai vai izglītībai iztērēto. VID naudu atmaksās tādā pašā veidā kā jums pašam.

Uzmanību! VID naudu atmaksās no jūsu pašu ienākuma nodoklī maksātās naudas. Ja esat nestrādājošs pensionārs, bezdarbnieks vai cilvēks ar minimāliem ienākumiem, kurš nav maksājis nodokli, šāda veida atmaksa nepienākas.

Labā ziņa! Ministru kabineta sēdē oktobrī izskatīti un atbalstīti grozījumi, kas paredz palielināt attaisnotos izdevumus par izglītību un medicīnu no 150 līdz 300 latiem. Attaisnotajos izdevumos turpmāk tiks iekļauti arī maksājumi par izglītību citās ES valstīs. ▲

Materiālus sagatavoja **Vita Stupāne**

PAR SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMIEM 2009. GADĀ

 EDGARS VORSLOVS

Ar 2009. gadu LNS ievieš jaunu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas un sniegšanas kārtību, jo minēto darbību veikšanu pieprasa jauni Ministru kabineta noteikumi.

Ministru kabinets ar 2008. gada 21. aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr. 288 „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtība” ir noteicis jaunu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas kārtību, kura ir jāievēro, saņemot no valsts budžeta finansētos pakalpojumus.

OBLIGĀTI JĀIESNIEDZ

Minētie noteikumi nosaka: lai saņemtu dzirdes invalīdiem paredzētos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, persona pakalpojumu sniedzējam uzrāda personu apliecinošu dokumentu un iesniedz:

- 1) **rakstisku iesniegumu** (atbilstoši pakalpojuma sniedzēja noteiktajam veidlapas paraugam);
- 2) **ģimenes ārsta vai atbilstošās specialitātes ārstniecības personas atzinumu**, kas apliecina personas attiecīgo funkcionālo traucējumu pakāpi (nedzirdīgs/kurlmēms, ja vājdzirdīgs, tad jānorāda dzirdes zuduma pakāpe) un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nepieciešamību;
- 3) **invalīda apliecības kopiju.**

Vēršam jūsu uzmanību uz minēto MK noteikumu 11.3.punktu, kurā noteikts: ja no ārsta atzinuma nav

iespējams konstatēt, ka personai ir nepieciešams sociālās rehabilitācijas pakalpojums, pieņem lēmumu to atteikt. Tāpēc ārsta atzinums ir **ļoti svarīgs dokuments**, kas nepieciešams, lai saņemtu pakalpojumus.

VARĒS IZVĒLĒTIES

Tāpēc lūdzam šī gada novembra – decembra mēnešos (iesakām nevilcināties!) iegūt minēto ārsta atzinumu, kuru kopā ar invalīda apliecības kopiju un rakstisku iesniegumu (*paraugs pieejams www.lns.lv un reģionālajās biedrībās*), kurā jāizsaka lūgums sniegt šādus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus (var izvēlēties atsevišķus vai arī visus):

- 1) **latviešu zīmju valodas tulka un komunikācijas pakalpojumus;**
- 2) **latviešu zīmju valodas lietošanas apmācību;**
- 3) **saskarsmes un radošās pašizteiksmes iemaņu apguvi;**
- 4) **psiholoģiskās adaptācijas treniņus;**
- 5) **palīdzību un atbalstu klienta sociālo problēmu risināšanā.**

DOKUMENTU IESNIEGŠANA

Minētie dokumenti būs jāiesniedz LNS sociālajiem darbiniekiem, kuri

ieradīsies reģionālajās biedrībās (*datumi un laiki tiks paziņoti vēlāk*), lai aizpildītu klientu kartes, pieņemtu lēmumu par pakalpojumu piešķiršanu, sastādītu sociālās rehabilitācijas plānus un noslēgtu līgumu par sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanu.

Kad klienta dokumentācija būs sakārtota, klientam tiks izsniegta **KLIENTA KARTE**.

Ja klients sociālo darbinieku vizīšu datumos neieradīsies un neiesniegs savus dokumentus, tad viņš to varēs izdarīt citā laikā, saskaņojot laikus ar sociālajiem darbiniekiem un personīgi ierodoties pie viņiem, kas būs pieejami Rīgā, Rēzeknē un Liepājā!

No 2009.gada 1.janvāra sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bez maksas varēs saņemt tikai tie klienti, kam būs nokārtoti dokumenti un varēs uzrādīt klienta karti!!!!!!

ESIET APZINĪGI

Savlaicīgi sakārtojiet savu dokumentāciju, lai varētu izmantot valsts finansētos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bez maksas.

Sekoiet informācijai www.lns.lv, avīzē „Kopsolī” un reģionālajās biedrībās.

Papildus informāciju varat iegūt LNS reģionālajās biedrībās, vai arī pie LNS viceprezidenta **Edgara Vorslova** (kc@lns.lv). ▲

BAGĀTS RUDENS...

DŽANETE SKAPARE

Septembris Kuldīgas biedrības biedriem bija iespaidiem bagāts mēnesis.

Kuldīdznieki devās ekskursijā uz Zemgali. Autobuss ekskursantus aizvizināja līdz Rundāles pilij, kur gides pavadībā brauciena dalībnieki iepazīna pils vēsturi, pils iemītnieku dzīves stāstus un leģendas.

Pēc pils apskates, tika apskatīts krāšņais pils parks, kurā izvietots ap 8000 rožu šķirņu, dažādi košumkrūmi, vīnogulāji u.c. augi. Pēc tam kuldīdznieki devās uz Tērvetes dabas parku. Tas ir kā pasaku valstība, kurā, ejot pa meža takām, varēja apskatīt dažādus pasakas varoņus kā, piemēram, rūkus, velna bērnus, raganu, Lutausi un Sprīdīti, varēja ar raganu uzspēlēt spēles, atbildēt uz āķīgiem jautājumiem, iedzert tēju, braukt zirga pajūgā vai vizināties ar bānīti uz riteņiem.

Pēc pastaigas pa Tērvetes dabas parku, kuldīdznieki iegriezās zirgaudzētavā. Tās darbiniece pastāstīja par ikdienas darbu, izrādīja staļļus. Uzzinājām, cik izmaksā zirgu uzturēšana utt.

Regulāri risinās arī prāta spēļu konkurss „Dižie prāti”, kurš vēl turpināsies līdz decembra mēnesim, kad tiks noskaidroti gudrākie prāti Kuldīgas biedrībā.

Rudens ražas izstādē „Rudentiņis bagāts vīrs” bija iespēja aplūkot gan paša audzētos dārzeņus, augļus un puķes, gan paša rokām šūdinātus spilvenus, sedziņas, glezniņas, gan nogaršot dažādus salātus un citus gardumus no savā dārzā izaudzētā. Labākie tika apbalvoti.

Vispasaules Nedzirdīgo dienai velītā pasākumā. Pasākumā bija iespēja visiem kopā sapulcēties Kuldīgas biedrībā pie svētku galda un parunāt par sev svarīgām un nozīmīgām tēmām, izteikt tostus par LNS labklājību, nedzirdīgo cilvēku vienotību un izturību. ▲

UZMANĪBU!

Šeit Rīgas biedrības priekšsēdētājas vietnieces **Māras Lasmanes** darba grafiks!

Novembrī - Trešdien, 19. XI pl. 9 - 18, piektdien, 21 XI pl. 9 - 14, sestdien 22 XI pl. 9 - 16, otrdien, 25 XI pl. 9 - 14.

Decembrī - Pirmdien, 1. XII pl. 9 - 14, trešdien, 3. XII pl. 9 - 14, piektdien, 5. XII pl. 9 - 16, otrdien 9. XII pl. 9 - 14, pirmdien, 15. XII pl. 9 - 18, piektdien 19. XII pl. 9 - 17, otrdien, 23. XII pl. 9 - 17.

ZIEDOTĀJI

Rīgas biedrībai - Aija MEIJERE (2 Ls); Feodose LEPEŠA (3 Ls), Jevģēnija VĀRPIŅA (4 Ls), Helēna BERGMANĒ (5 Ls).

Laikrakstam "Kopsolī" - Edgars BERGMANIS (2 Ls).

Paldies!**PASŪTI SAVU KOPSOLĪ**

Indekss 1012

- ▶ Neaizmirsti pasūtīt savu Kopsolī 2009
- ▶ Dodies uz pasta nodaļu no 1. novembra līdz 7. decembrim, ja gribi to saņemt jau no 2009. gada janvāra
- ▶ **Ja termiņu nokavēsi** - avīze būs no februāra
- ▶ **Var to darīt arī redakcijā vai savā biedrībā** - termiņš neirobežots!
- ▶ **Salūko savā makā 8.40 Ls** (*pasūtot uz mājām*) vai **5 Ls** (*saņemot redakcijā, biedrībā, "Rītausmā" utt.*).

Pievienojies "KS" lasītāju pulkam!

Tas ir solis laukā no klusuma pasaules.

KAS TAS IR?

Vēlreiz aicinām jūs piedalīties Ziemassvētku konkursā un atbildēt ar vienu vārdu uz jautājumu: **Kas tas ir, pēc kā ilgojaties, par ko sapņojat, ko klusībā visvairāk vēlaties.**

Paldies tiem, kas atbildēja, bet atbildes apkoposim un Ziemassvētku balvu piešķirsim vēl šajā gadā!

IZMANTOJIET IESPĒJU!

Eiropas Savienības informācijas aģentūra (ESIA) sadarbībā ar LR Ārlietu ministriju ikvienam interesentam piedāvā bezmaksas apmācības par Eiropas Savienību (ES) - tās veidošanos, darbību, institūcijām, lēmumu pieņemšanu un Latvijas dalību tajā.

Seminārs notiks Eiropas Savienības mājā Rīgā, Aspazijas bulvārī 28, 2. stāvā **piektdien, 28. novembrī pl. 9 - 14** (*pieteikšanās līdz 26. novembrim*). **Nodrošināts tulsks zīmju valodā.**

Papildu informācija un pieteikšanās pa e - pastu esia@esia.gov.lv vai ESIA mājaslapā: www.esia.gov.lv

SĒRU VĒSTS

OLGA MJASNIKOVA, 1961.05.08 - 2008.15.10
Rīgas biedrība

PASAULES NEDZIRDĪGO ČEMPIONĀTS VIEGLATLĒTIKĀ

LIENE KLEINA - BRŪVERE

Tās notika Turcijas pilsētā Izmirā, kas atrodas Turcijas rietumos pie Egejas jūras Izmiras līča.

Tā ir trešā lielākā Turcijas pilsēta un otrā lielākā jūras osta. Izmiras simbols – Saat Kulesi jeb pulksteņa tornis stāv pilsētas sirdī – Konak laukumā. Kā sultāna Abdulhamida dāvana tas tika uzbudvēts 1901. gadā Otomaņu stilā.

Mūsu sportists **Māris Grēniņš** atveda Latvijai 4 zelta medaļas šādās disciplīnās: *100m skrējienā* ar rezultātu 10:68 sekundē – uzstādot jaunu nedzirdīgo Eiropas rekordu, piedalījās 47 skrējēji; *tāllēkšanā* – 7.67 – uzstādīja jaunu nedzirdīgo Eiropas rekordu, piedalījās 24 lēcēji; *trīssoļlēkšanā* – 14.88, piedalījās 17 lēcēji; *110 barjerskrējienā* – 14,44 – uzstādīja jaunu nedzirdīgo pasaules rekordu, piedalījās 15 barjerskrējēji.

Jānis Smons izcīnīja bronza medaļu *trīssoļlēkšanā* ar rezultātu 14,54m (personīgais rekords), *tāllēkšanā* 10. vietā ar rezultātu 6.31m.

Alnis Kuļikovs finālā *lodes grūšanā* – 11. vietā ar rezultātu 11.29, piedalījās 23 sportisti; un *diska mešanā* – 8. vietā ar rezultātu 37.14, piedalījās 20 sportisti.

Mūsu sportistiem līdzī bija vieglatlētikas trenere **Māriete Lūse**. Piedalījās 32 valstis. Latvija kopvērtējumā tika 9. vietā. Igaunija ieguva 4 zelta, 2 sudraba un 2 bronza medaļas. Kā spēcīgākās valstis sevi apliecināja Ukraina un Ķīna. Igaunijas sporta līdere ir dzelzs lēdija **Olenko Kairit**. Viņa piedalījās septiņcīņā, uzstādot jaunu pasaules rekordu ar 5062 punktiem; kā arī šķēpa mešanā, uzstādot jaunu pasaules rekordu 45,85m. Olenko piedalījās arī 110m barjerskrējienā un mešanā.

Savdabīgi – čempionāta laikā musulmaņiem bija gavēņa mēnesis, kura laikā musulmaņiem, arī Izmiras

iedzīvotājiem aizliegts ēst, dzert un smēķēt dienas laikā. Valstī visi šajā laikā atturas no smēķēšanas un jebkuru alhoholisko dzērienu lietošanas sabiedriskajās vietās. Valstī aizliegtas azartspēles. Gavēnī visu nakti Izmiras pilsētā izgaismoti daudzi torņi ar zaļām lampām (skats kā Ziemassvētkos). Kad beidzās Gavēņa laiks, gaismas torņos vairs nedega vai paspīdēja ļoti īslaicīgi. ▲

ORIENTĒŠANĀS SACENSĪBAS EIROPAS LĪMENĪ

RAITIS OZOLS

Eiropas 6. Nedzirdīgo orientēšanās sporta čempionāts un Eiropas 1. Nedzirdīgo čempionāts jauniešiem līdz 18 gadiem šogad notika Igaunijā, Viru pilsētā.

Tajā piedalījās 91 sportists no 16 valstīm. Jauniešu sacensībās Latviju pārstāvēja jaunā orientieriste **Māra Kursīte**, pārējie – **Agita Intsone**, **Gunita Širante**, **Pēteris Kursītis** un **es** kā sportists un arī komandas pārstāvis.

Sacensību programmā bija sprints (*ātrais skrējienis pa pilsētas parku*), vidējā un garā distance, kā arī stafete Viru apkaimē.

Sprintā 8 jauniešu konkurencē Māra veiksmīgi noskrēja un ieguva 3.vietu. Tas bija mūsu lielais notikums pirmajā dienā. Pēteri un Agitu diskvalificēja par nepareizu trases veikšanu. Pieaugušo 24 sieviešu konkurencē Gunita ieguva 19.vietu, 49 vīriešu konkurencē es ieguvi 20.vietu.

Garās distances rezultāti: Mārai – 5. vieta, Agitai – 7., Gunitai – 14., Pēterim – 17., man – 28. vieta.

Vidējā distancē: Māra ieguva 6. vietu, Agita – 7., Gunita – 17., Pēteris – 18., es – 25.

Sieviešu stafetē neveicās Gunitai, Mārai un Agitai, viņas palika pēdējās 6 komandu konkurencē. Mūsu vīriešu komandu nevarējām nokomplektēt skaitliskā sastāvā, jo spēcīgākie orientieristi palika mājās.

Tā Latvijas komanda atgriezās no sacensībām tikai ar vienu medaļu.

Populārais lietuviešu orientierists **Tomass Kuzminskis** ieguva visas zelta medaļas (sprintā, garajā un vidējā trasē), bet stafetē – sudraba medaļu (*varēja dabūt 1. vietu, bet uzvaru nojauca paša kritiena sekas – sastiepa saiti kājā, klibojot sasniedza finišu, vēlāk tika aizsūtīts uz slimnīcu, konstatēja mazu lūzumu potītei un kāju iegipsēja*). Viņš bija Lietuvas komandai stafetes varonis.

Pēteris Kursītis: "Pozitīvi bija tas, ka pirmoreiz Eiropas līmenī startēja juniori līdz 18 gadiem. Arī mums bija tāda jauniešu (15 gadi), kas nostartēja ļoti sekmīgi.

Šis fakts liecina, ka Eiropā domā par šī sporta veida nākotni, kas pie mums Latvijā ir īpaši aktuāli, jo šajā sportā nenotiek sistemātiska paudžu maiņa, ir tikai atsevišķi gadījumi. Jaunieši arī pie mums izvēlas citus – vieglākus brīvā laika pavadīšanas veidus, nevis regulārus treniņus kādā sporta veidā. Iepriecināja arī tas, ka sacensību norise bija labi organizēta.

Brīvajā laikā ekskursiju grupas sastāvā paspējām pat aizbraukt uz Munameģi – augstāko kalnu Igaunijā. Sadraudzējamies, apmainījāmies pieredzē ar citvalstu sportistiem. Visvairāk medaļu ieguva lietuvieši, ukraiņi un krievi." ▲

MAKŠKERNIEKA LOMS

"Mēsruga avīze" ziņo:

"Ļoti labus sasniegumus turpina demonstrēt Mēsruga makšķernieki. Spiningotāji Latvijas čempionātā turpina cīņu par augstām vietām, bet pludņmakšķerēšanas speciālisti plūc laurus rajona mēroga sacensībās. Īpaši jāatzīmē veiksmīgais Andra Žurakovska starts, kur Andris vienmēr bijis starp labākajiem."

Šajā reizē Andris ar pludņmakšķeri izvilka 45 cm 1.498 kg smagu raudu Kuļu ezerā. Zivs uzķērās uz ēsmas no mīklas ar dillēm. ▲

LATVIJAS VĀRDS IZSKAN PASAULĒ

ILZE KOPMANE

Tā varētu teikt par LNSF pārstāvja MĀRA GRĒNIŅA pirmo startu I Pasaules nedzirdīgo čempionātā vieglatlētikā Turcijā šī gada septembrī. Lūk, saruna ar Māri redakcijā un pieņemšanā pie LNS prezidenta pēc atgriešanās no šīm sacensībām.

Foto: LNSF arhīva

Četras zelta medaļas! Tā patiešām ir lieliska ienākšana nedzirdīgo sportā, kas pārsteidza visus sacensību dalībniekus, vai ne?

Jā, šādās nedzirdīgo sacensībās piedalījos pirmoreiz, iepriekš citu dzirdīgo pasaules vieglatlētu vidū, un te pēkšņi parādās viens latvietis, kas visiem tiek tālu priekšā un atņem zelta medaļas. Uztraukums bija liels, arī dusmojās uz mani. Ne velti Varis mani brīdināja drusku piebremzēt, lai tik ļoti neizceļos...

Bet viss taču bija godīgi, rezultātus apstiprināja?

Protams, tika veikta manas dzirdes datu pārbaude un testēšanas. Un tiku atzīts par nedzirdīgu atbilstoši noteikumiem un normatīviem.

Tik daudzas reizes man par godu Latvijas karogs tika celts pirmoreiz: ieguvu I vietu 100m (10.68 sek); tāllēkšanā (7.75m); trīssoļlēkšanā (14.88m); 110m barjerskrējienā (14.44 sek). Pēdējais bija pasaules nedzirdīgo rekords.

Esat visai daudzpusīgs sportists...

Tā sanācis, kaut arī vienubrīd

pievērsos vairāk tāllēkšanai, mazāk skrējēju barjeras un sprintu. Un tad jutu, ka zaudēju sportisko formu, tāpēc atgriezos savā daudzpusībā.

Bet kā jūs līdz tai – sportošanai nonācāt?

Nebija tā, ka metos trenēties no agras bērnības. Pusaudža gados iztrakojos pa ballītēm, tusējos uz nebēdu, arī dzēru. 18 gados atjēdzos un, kad fizikultūras skolotājs celtniecības tehnikumā ieteica pievērsties vieglatlētikai, aizgāju pieteikties pie Latvijas labākās sprinta treneres Mārītes Lūses. Viņa, ieraugot mani, rokas vien noplātīja – neticēja, ka šādā vecumā kaut ko vēl var uzsākt. Taču biju stingri izlēmis sākt jaunu dzīvi un savu drīz vien panācu, neatlaidīgi trenējoties. Tā 9 gadus esmu kļuvis trīskārtējs Latvijas II olimpiādes čempions, kā arī 11- kārtējs čempions dažādās skriešanas un lēkšanas disciplīnās. Un nu 4 - kārtējs nedzirdīgo pasaules čempions.

Kā nokļuvāt nedzirdīgo sporta apritē?

Pie treneres M. Lūses trenējās arī visai perspektīvs nedzirdīgs pui-

sis Jānis Smons un citi nedzirdīgie vieglatlēti. No viņiem uzzināju par LNSF, par to, ka Latvijas sportisti piedalās arī nedzirdīgo starptautiskās sacensībās. Martā satikāmies ar LNSF prezidentu Vari. Tā sākās mans ceļš nedzirdīgo sportā, jo tieši sakrita, ka tuvojās pasaules čempionāts Turcijā. Un nu jau plānoju nākamgad piedalīties arī Nedzirdīgo olimpiādē. Būs arī citi starti dzirdīgo konkurencē – pasaules čempionātā telpās, Eiropas kausu izcīņā, arī Latvijas mērogā ir uz ko tiekties.

Kā sportu spējat savienot ar būvinspektora darbu un personisko dzīvi?

Babītes pagasta valde, kur strādāju, izturas ar lielu sapratni pret manām sporta gaitām, arī ģimene (nesen apprecējos) atbalsta un neiebilst. Laikam jau saprot, ka treniņgrupa man ir kā otrā ģimene un trenere kā otrā mamma. To gan nevar teikt par oficiālo atbalstu no valdības, valsts sporta vadītājiem. Varbūt manas medaļas kaut ko mainīs uz labo pusi. Cerēsim!

Vēl par jūsu nedzirdību – vai tā netraucē sportot?

Kļuvu vārdzirdīgs pēc bērnībā izslimotā vidusauss iekaisuma, tāpēc jau skolā un visu dzīvi lietoju dzirdes aparātu. Sacensībās gan to izņemu. Zemās skaņas tomēr sadzirdu, tāpēc starta signālu nofiksēju. Turklāt nedzirdīgo sacensībās startu vēl papildus rāda ar gaismām.

Vai jums ir arī citas brīvā laika izklaides?

Daudz lasu par vēsturi, esmu aizrāvis ar II pasaules kara tehnikas izpēti un kolekcionēšanu. Varbūt iepriekšējā dzīvē biju karavīrs un tāpēc arī tagad man ir savs cīņas lauks – sports, kurā ceru gūt dažlabu uzvaru.

Attēlā no kreisās: A. Kuļikovs, L. Kleina - Brūvere, M. Grēniņš, M. Lūse, J. Smons.▲

LATVIJAI - 90 MANAS DOMAS

Zigmārs Ungurs

Nekur nav tik labi! Šodienas Latvijā es jūtos lieliski! Nekur nav tiklabikādzimtenē.

Piekrītu tautas sakāmvārdam, ka labāk dzimtenē akmeni uz akmeņa velt nekā svešumā par vagaru būt. Diemžēl parasti to saprot pārāk vēlu, kad mūžs svešumā jau nodzīvots un rodas apziņa, ka – tukšgaitā...

Protams, negācīju arī Latvijā pietiek, taču tās ir visur un – tādas pašas kā pie mums! Vienkārši mums pašiem ir jāapziņās, ka esam saimnieki savā zemē un nedrīkstam klusējot samierināties ar nelietībām! Bet tieši to mēs darām, mēs par daudz samierināties, esam zaudējuši ticību kaut ko ietekmēt, un tas ir ļoti slikti!

Ticēsim sev, ticēsim savai Dzimtenei Latvijai, vienīgajai tādai pasaulē! Ticēsim, ka, darot labas lietas, padarām arī Latviju labāku, savu tautu labāku, un nākotni labāku!

Olga Anufrijeva

Latvija man ir mīļa zeme, kaut arī dzīvē klājies visādi. Bijis prieks, bet arī bēdu un pārdzīvojumu nav trūcis. Esmu priecīga, ka man turas veselība, un tas ir galvenais. Man nepatīk cilvēki, kas vislaik neapmierināti, sūdzas, aprunā. Jādomā pozitīvi un gaiši jāskatās uz dzīvi. Tad vieglāk pašiem un arī citiem.

Man patīk piedalīties pašdarbībā, un domāju, ka iešu uz mēģinājumiem tik ilgi, kamēr vēl veselība vēl atļaus.

Par Latvijas nākotni - vēlu vislabāko savai valstij, un lai tajā vietā ir arī nedzirdīgajiem.

Vēlos, lai televīzija kļūst pieejamāka, lai būtu subtitri, nevis surdotulki ekrānā. Tad nedzirdīgiem būtu vieglāk sekot, mēs kļūtu gudrāki, vairāk zinātu svešvārdu.

LATVIJAS JUBILEJAS GADĀ 1918 - 2008

JURIS SMONS, teksts un foto

Šogad vairāk domāju par Latviju. Katrā „KS” numurā sveicam mūsu biedrus, kuri svin savu apaļo gadu jubileju. Bet vai esam padomājuši, ka arī mūsu valstij, skaistajai Latvijai šogad ir svarīga, gadiem bagāta jubileja?

90 GADU KOPŠ TAPA MŪSU VALSTS

Daudz, daudz dažādu notikumu, gan labu, gan drūmu ir piedzīvojuši mūsu Latvija savos 90 gados.

Ļoti dārgi bija jāmaksā par valsts neatkarību, grūti bija jāizcīna tās brīvība, līdz tapa Latvijas valsts.

Ne naudā bija jāmaksā, ar asinīm, ar savām dzīvībām bija jāmaksā toreiz – I pasaules karā.

Nav vairs starp dzīvajiem to die-nu aculiecinieki. Mūžībā arī mūsu LNS Goda biedre **Elvīra Elksne**, kura mums daudz stāstīja par to kā dienu notikumiem un kā proklamēja Latvijas valsti 1918.

gada 18. novembrī. Tā ir aizejošā 20. gadsimta paaudze. Ja ir vēl kādi vecie karavīri dzīvi, tad tie kā dzīvās vēstures liecinieki būtu ļoti saudzējami, pieminot tos, kuri kaujās krita par savu Latviju, tās brīvībai ziedojot savas dzīvības ticībā, ka mēs, palikušie, dzīvosim savā valstī – Latvijā!

Šogad – jubilejas gadā Rīgā un visā Latvijā notiek daudz dažādu kultūras pasākumu. Interesanti pasākumi notika arī mūsu LNS biedrībās. Atmiņā palika skaitie 24. Dziesmu svētki, kuros starp 38 tūkstošiem dalībnieku, bija arī mūsējie – nedzirdīgie melodziedātāji.

ES MĪLU SAVU LATVIJU,
TIK BAGĀTU
AR VĒSTURES MANTOJUMU...

Šogad man bija izdevība piedalīties arī svinīgajā

pasākumā Lestenes brāļu kapos. Biju pārsteigts par visu, ko tur redzēju. Atrodies tur, neviens nevar palikt vienaldzīgs. Jau uzraksts pie izejas vārtiem: „Man saulīte norietēja, Tēvu zemi sargājot, ” – liek domāt par tiem, kam šeit ir kapa vieta.

CIK NEŽĒLĪGS KARŠ...

Pieminekļis – „Sērojošā māte” veltīts latviju dēliem, kas krita kaujās par Latviju. Lestenes kapu sienās ir iegravēti 17 tūkstošu karavīru vārdi un uzvārdi, kas krituši kaujās II pasaules karā, un turpat tūkstoš kritušo pārapbedīti kapos. Katram plāksnīte ar uzraks-tu.

Todien Lestēnē pulcējās daudz cilvēku, jo atklāja piemiņas plāksni sakarā ar kapu izveides pabeigšanu. Paveikts liels darbs. Pie piemieņļa un pie Nezināmā karavīra kapa tauta nolika ziedus. Tie rotāja arī katru plāksnīti. Svinībās piedalījās arī mūsu valdības un armijas pārstāvji, virsnieki un ierindas karavīri. Runāja ģenerālis J. Vectirāns un citi.

Pēc svinībām mūsu autobuss atpakaļceļā uz Jūrmalu iegriezās „Rumbās” – Kurzemes lielkauju piemiņas vietā. Šo lielkauju dalībnieki, kuri vēl dzīvi, veci vīri dalījās atmiņā par notikumiem, kas risinājās Kurzemē. 1944. un 1945. gadā varonīgie 19. divīzijas leģionāri nosargāja teritoriju pie jūras, kuru bija ielenkusi krievu armija. Tas bija „Kurzemes cietoksnis,” kuru armijai ieņemt neizdevās.

Priecājos, ka man bija iespēja piedalīties Jūrmalas Domes organizētajā bezmaksas braucienā uz Lesteni un apmeklēt šīs vēsturiskās vietas, redzēt Latvijas Bruņoto spēku pārstāvju godasardzi ar karogiem.

Paldies **Marijai Brokānei**, kura mani informēja un uzaicināja piedalīties. Esmu laimīgs, ka manas zināšanas par mūsu valsts vēsturi bagātinājušās tieši šogad Latvijas 90. jubilejas gadā. Es mīlu savu Latviju, tik bagātu ar vēstures mantojumu.

Lai pateicība un mūžīga slava varonīgajiem vīriem, kas cīnījās par Latvijas brīvi! Latvijai dzimšanas dienā novēlu daudz laimes! Lai tā kļūst vēl skaistāka! Lai visi cilvēki Latvijā ir laimīgi! ▲

MANAS DOMAS...

Rasma Kurēna

Svētku sajūtu radīja tas, ka līdz 18 novembrim Rīga tika saposta un izgreznota kā jau jubilejā.

Uzskatu, ka dzīvot tagadējā Latvijā ir labāk. Jāsaprot, ka uzreiz visu nav iespējams izmainīt, galvenais tomēr tas, ka nav vairs okupācijas, ir brīva valsts mums.

Man prieks, ka “Rītausma” grūtajos laikos noturējās, tagad tur notiek dažādi pasākumi, kuros labprāt pulcējamies kopā. Jaunieši mācās augstskolās – tas arī labi. Viņiem arī lielākas iespējas apgūt dažādus mūsdienīgus amatus skolās

– rehabilitācijas centros. Var strādāt pie datoriem, par pavāriem.

Nedzirdīgie cilvēki drošāk dodas sabiedrībā, uzstājas dzirdīgo koncertos, sadarbojas dažādā veidā ar citām organizācijām.

Domāju, ka grūtības vienmēr ir, dzīvē nekad neiet tik gludi, kā gribētos. Tomēr pamazām viss vēršas uz labu.

Kārlis Novickis

Neko labu nedomāju, jo nesen kļuva bezdarbnieks. 90 cilvēkus mūsu celtniecības firma atlaida no darba. Ko tālāk darīt, ja atkal sācies bezdarbs? Ko tad līdz brīvība visur braukt, kaut vai uz Ameriku, ja nav naudas?

Mani vecāki saka – viņiem bija vieglāk dzīvot: par darbu (un arī algu) nebija jāuztraucas, vienīgi – rindas veikalos un preču deficīts.

Tagad otrādi – preces būtu visādas, bet naudas nav. Kas ir labāk, lai katrs domā pats!

Saeima būtu jāatlaiz, jo nav saprotams, ko viņi tur dara, ka paliek arvien sliktāk. Tādu putru vāra, kas tautai galīgi nav pieņemami.

Vieni un tie paši pārvalda valsti un visu par mums nosaka, kā mums dzīvot, gādā tikai cits par citu... Kad kaut kas mainīsies, nav zināms.

Inita Auziņa

Nav man svētku sajūtas. Varbūt tā vēl radīsies? Kad karogi būs izkārti, vakarā salūts, daudz ziedu pie Brīvības piemieņļa... Šobrīd grūti priecāties, jo mūsu ģimenē visi trīs esam bezdarbnieki. Labi, ka vēl pensija, ir ko maizi nopirkt. Un labi, ka bērni skolā paēduši.

Atceros, kad E. Bergmanis aicināja uz Tautas fronti, es arī gāju kopā ar citiem nedzirdīgajiem uz barikādēm, smērēju sviestmaizītes, nesu. Toreiz mums bija mājās visa kā gana.

Tagad jāapdomā visi pirkumi – kā un kur lētāk, kur atlaides pārtikai, saimniecības precēm. Bailes par nākotni – kā noturēties, samaksāt kredītu par auto vai arī būs jāatdod.

Latvijai kā brīvai valstij novēlu vienreiz tikt pie kārtīgas valdības, kas par savu tautu, nevis par sevi domā.

Vai tiešām mums vairs nav labu cilvēku, kas spētu ne tikai solīt, rūpēties par tiem, kam pašlaik grūti, – veciem, slimiem, bērniem, invalīdiem, bezdarbniekiem?!

VĒLREIZ PAR STOKHOLMU

 DAINA ZVANĪTĀJA, teksts un foto

Klāt rudens mēneši, kad ir laba iespēja braukt ar prāmi, jo rudens un pavasara mēnešos tas ir mazliet lētāk nekā vasara sezonā. Lūk, mūsu pieredze un piedzīvojumi vienā šādā šī gada braucienā... uz Stokholmu.

Mums laimējās ar kajītēm – tās bija jaukas – kā viesnīcā, ar iluminatoru un skatu uz jūru. Jo skaists bija saulriets ar sarkano atblāzmu pie tālā apvāršņa.

Otrā rītā kāpām uz klāja pavērot jūru saullēktā. Jūra vēsi viļņoja,

garām slidēja mazākas un lielākas akmeņainas salas, apaugušas kokiem. Tuvojoties Stokholmai, tās kļuva arvien apdzīvotākas – vērojām dažādas mājas, iekoptus pagalmus, laivas un jahtas. Klāt Stokholma! Izkāpām uz zviedru zemes un gaidījām kādu

pārstāvi no turienes nedzirdīgo biedrības, bet neviens tomēr neieradās, kaut arī divas reizes sūtījām lūgumu pa faksu, lai mūs sagaida. Braucām uz pilsētas centru ar autobusu. Jāpiezīmē, ka pašiem braucējiem jāiegādājas biļetes automātā sabiedriskā transporta līdzekļiem – tāds ir katrā pieturā zem nojumes.

Viena daļa mūsējo vēroja karalistes goda sardzi; otra – pilsētas panorāmu; trešā – klaiņoja pa zvērudārzu.

Interesanti, ka skolēni pa ielām pārvietojās, izkārtoties divās rindās, skolotāju pavadībā, katram mugurā spilgtas, atstarojošas vestes. Derētu arī zināt: zīme burta T – veidā apzīmē pazemes metro pieturas. Tas pie mums laikam nākotnes variants.

Tā ātri aizritēja stundas, līdz devāmies uz ostu un tur atkal bijām kopā, lai ar to pašu prāmi dotos mājup. Braucot ar prāmi, noteiktā laikā var saņemt bezmaksas friziera, masāžas, manikīra pakalpojumus, darbojas kafejnīca, restorāns ar mūziku, suvenīru veikals, pat spēļu stūrītis bērniem.

Mājup atgriezāmie atpakaļ ar bagātiem iespaidiem par Zviedriju. ▲

SPORTA SPĒLES NEDZIRDĪGAJIEM

 ELĪNA JEFREMOVA

Daliņa pludmalē Valmierā tiek rīkoti dažādi pasākumi. Viens no ievērojamākajiem, manuprāt, bija „Uguns Paparde 2006”. Taču es nerakstīšu par to.

Soreiz es stāstīšu par kaut ko citu, tomēr svarīgu.

Bieži vien sabiedrība cilvēkus ar invaliditāti uztver kā mazspējīgus gan ikdienas dzīvē, gan sportā. Var jau būt, ka pasaules rekordus sportā mums nepārspēt, taču tas nemazina vēlmi cīnīties, tiekties, cerēt un uzvarēt. To pierāda šajā vasarā notikušās sporta spēles Valmierā, J. Daliņa pludmalē, ko nedzirdīgajiem sarīkoja Valmieras sporta klubs „Tālavas nedzirdīgo sports” un Rīgas sporta klubs „Nedzirdīgo sports” sadarbībā ar aktīvā tūrisma centru SIA „Eži”.

Pasākums ilga divas dienas. Pirmajā dienā komandas spēlēja volejbolu un sacentās airēšanā, bet otrajā dienā notika telts celšanas un zābaku mešanas sacensības. Kopā piedalījās 14 komandas, Valmieras komandas trijniekā neiekļuva, taču tas nemazināja prieku par paveikto – galvenais bija piedalīties! Apsveicam 1. vietas ieguvējus – komandu „Iki”, kuru pārstāvēja Kaspars Unte, Imants Šņepsts

un Ieva Valdmane; 2. vietas ieguvējus – komandu „KPSS”, kurā startēja Vadims Jeložovs, Aleksejs Vinogradovs un Tatjana Vinogradova, kā arī 3. vietas ieguvējus – komandu „Džeksoni”, kuras sastāvā bija Mareks Antons, Filips Igaunis un Madara Birmane. „Tālavas nedzirdīgo sports” pārstāve Nadežda Jefremova uzsvēra to, ka šāda veida sadarbība ar Rīgas sporta klubu un SIA „Eži” ir pirmais lielākais Valmieras nedzirdīgo sporta pasākums. Priekš pirmās reizes viss izdevās necerēti labi, to var apliecināt visi dalībnieki. Pasākumam beidzoties, izskanēja ierosinājumi atkārtot to nākošgad. Daudzi pasākuma dalībnieki bija lielā sajūsmā par iespēju izmēģināt savus spēkus airēšanā, jo kaut ko tādu nav iespēju darīt katru gadu. Daži pa starpu airēšanas sacensībām atvēsinājās, apgāžot laivu un nopeldoties Gaujas ledainajā ūdenī.

Kopumā atskatoties un atceroties pasākumu, nevaru nepiebilst, ka šoreiz saradās ļoti kupls skaits jauniešu. Tas priecē kā viņu nozīmīgs solis pretī veselīgam dzīvesveidam, un tas arī ir viens no sporta klubu galvenajiem darbības mērķiem.

Prieks, ka SIA „Eži” un „Nedzirdīgo sports” atbalstīja un palīdzēja realizēt šo pasākumu, – bez viņu atbalsta šis pasākums paliktu tikai kā ideja. ▲

KAUT LATVIEŠI DZĪVOTU KĀ SPĀŅI...

 VITA STUPĀNE, teksts un foto

Piedāvājam sarunu ar nedzirdīgo latvieti Ninu Hlibovu (31), kura atpūšas un kādu laiku arī strādā Spānijā. Viņa turp devusies tāpēc, ka alkst uzzināt daudz ko jaunu un nebaidījās aizbraukt uz svešu zemi.

Viņa tur jūtas labi, pati savu dzīvi pārvērtusi, lai tā būtu priecīgāka. Viņa saka: tagad jūtos tā, it kā mana dzīve būtu uzplaukusī kā zieds. Kaut gan ģimenē ir dēls – Romāns, kurš apmeklē Rīgas speciālo 218. bērnodārzu un skumst pēc mammas, Nina cer ar laiku to nokārtot. Nu tagad visu pēc kārtas!

TAS NOTIKA TAI DIENĀ...

Bija Nedzirdīgo diena, kuru nedzirdīgie cilvēki atzīmē visā pasaulē, protams arī Spānijā, kur tieši tai laikā uzturējos un pabiju tur 10 dienas galvaspilsētā Madridē.

Visādi pārsteigumi, brīnumi – tāds būtu pirmais iespaids. Jau sākumā uzreiz sapratu, ka tur ir pavisam citādi. Man šeit trūkst vārdu, lai to izstāstītu, ko redzēju un sajutu.

DAUDZ JO DAUĻU BRĪNUMU...

Pavisam citāda kultūra, raisās vairāk pozitīvu sajūtu, var redzēt, ka Spānijā cilvēki ir dzīvespriecīgāki nekā pie mums Latvijā, ka viņi visas lietas uztver vieglāk. Tāpēc šai zemē patīkami atpūsties, Spāņi augstu vērtē iespēju atpūsties un to izbauda pa īstam, ar atvērtu sirdi, no visas dvēseles.

Satieku daudz nedzirdīgo cilvēku, ar kuriem var interesanti parunāties, iepazīt jaunus draugus. Latvijā man ļoti pietrūkst cilvēku sirsnīgās un atklātās attieksmes, patiesas interese citam par citu.

Madridē nedzirdīgajiem ir savi klubi, pavisam 13 klubi, arī sporta klubi, kur notiek dažādas sacensības. Pasākumos piedalās visi pēc brīvas izvēles – spēlē šahu, galda tenisu, kārtis utt.

Daudz ko tur var darīt. Pati piedalījos boulinga sacensībās, tajās vinnēju un par uzvaru dabūju 42 eiro. Pie mums tā nav diemžēl. Ja cilvēks patērē laiku, kaut ko dara,

tad Spānijā viņš kaut ko saņem pretī par to. Jauki ir tas, ka cilvēkos nav skaudības viņi ir sirsnīgi, atsaucīgi, pretimnākoši.

MAZLIET SKUMJI...

Kaut gan Spānijā dzīves apstākļi ir labi, tik un tā ilgojos pēc savas dzimtās zemes, kur skan latviešu valoda, kur mani draugi, radi... Cik ļoti man tā visa pietrūkst! Ja tādi apstākļi kā Spānijā būtu pie mums, tad es nebūtu meklējusi svešu zemi. Bet Latvijā cilvēki noraizējušies naudas, iztikšanas un darba dēļ, jo arvien lielāks atkal bezdarbs. Cilvēki staigā tādi drūmi, bet Spānijā smaida, priecājas par dzīvi tādu, kāda tā ir. Varbūt kādreiz arī atgriezīšos dzimtenē, bet pagaidām tā nedomāju, jo Spānijā daudz labāki dzīves apstākļi.

MAZLIET PAR SPĀNIJAS NEDZIRDĪGO DZĪVI

Esmu iestājusies Spānijas Nedzirdīgo savienībā, gadā maksāju 9 eiro biedru naudu. Es tiešām biju pārsteigta par tālāko, kas notika: jau nākamajā dienā pēc iestāšanās pa e – pastu personiski man sāka pienākt ziņas par pasākumiem, notikumiem utt., apsveica ar iestāšanos savienībā.

Par Latvijas Nedzirdīgo savienību negribu teikt neko sliktu, jo saprotu, ka tai nav tādu iespēju un nav naudas, lai to visu darītu. Tur nedzirdīgie labi pelna un apmierināti ar algu, darbavietas un valsts attieksmi. Invalīdiem bez maksas tiek piešķirta masāža, peldbaseina apmeklējumi

un citi sadzīves pakalpojumi. Bez ierobežojuma pieejams tulks. Madridē strādā apmēram 60 tulki. Tur studenti ir nodrošināti ar bezmaksas surdotulkotāju augstskolā, kā arī nav jāmaksā par ātro palīdzību. Par veselības aizsardzību tur ļoti rūpējas. Zinu vienu gadījumu: kādai nedzirdīgai pēkšņi sasāpējās vēders. Ārsti ļoti rūpīgi izmeklēja ne tikai vēderu, bet visu citu iespējamo, lai atrastu īsto cēloni viņas kaitei.

Par invalīdiem tur uzkrītoši daudz rūpējas. Bet pie mums esmu izjutusi, ka invalīdus nostumj malā, zemu vērtē un tas sagādā pārdzīvojumus un sāpes, rada atstumtības sajūtu.

Interesanti, ka strādājošie invalīdi nesaņem invaliditātes pensiju, bet no savas algas nemaksā ieņēmumu nodokli.

PAGAI DĀM...

Mans dēls Romāns (3g.) vēl dzīvo Latvijā, atsevišķi no manis. Viņu pieskata tēvs. Bet es ļoti, ļoti ceru nokārtot tā, lai dēliņš mācītos Spānijā, jo tur nedzirdīgajiem labāk klājas. Vēlos, lai viņš labi justos, lai viņam nekas netrūktu. Noteikti ņemšu viņu pie sevis, bet pagaidām... jākārtu daudz dokumentu, un tas nav tik vienkārši. Romāns bija Spānijā brīvlaikā, labi pavadījām laiku...

Novēlu KS lasītājiem: nebaidieties savu dzīvi mainīt, riskēt un uzsākt kaut ko jaunu, nebijušu, jo mēs dzīvojam tikai vienreiz, vienīgo reizi uz šīs zemes šajā pasaulē. ▲

LIEUVAS NEDZIRDĪGO BIEDRĪBAI = 70

 ILZE KOPMANE, teksts un foto

Mūsu kaimiņvalsts Lietuvas nedzirdīgo organizācija ir turpat 20 gadus jaunāka par LNS, bet vēsturiski attīstības ceļš mums daudz kur līdzīgs kā jau visām bijušām sociālisma valstīm PSRS sastāvā. Taču – kas notiek tur mūsdienās, kad brīvvalsts apstākļos sācies cits periods jaunā situācijā? To centos izzināt vienas dienas vizītē, kad ar LNS prezidentu bijām tur ieradušies sakarā ar Lietuvas Nedzirdīgo biedrības 70 gadu jubileju. Jāteic gan, ka nopietnām sarunām laika pietrūka, jo turienes nedzirdīgo sabiedrības prāti un domas bija aizņemti ar svētku norišu sekmīgu organizēšanu. Tātad nedaudz par LNB šodien!

Ārzemju viesi

Fonā: Skaistā Trāķu pils

Runā lietuviešu valodā

PIECI REHABILITĀCIJAS CENTRI

Tā ir atšķirība no LNS, ka nodibināti RH centri. Visu šo centru darbību pārzina un koordinē LNB Nacionālais Rehabilitācijas centrs, kuru vada Lietuvas Nedzirdīgo biedrības vadība algotos posteņos (*kā mums LNS valde*), bet Lietuvas NB prezidenta un viceprezidenta vēlētie amati tiek pildīti sabiedriskā kārtā. Tas pats attiecas uz teritoriālo apvienību vadītājiem 5 lielākajos Lietuvas apgabalu centros – Šauļos, Paņevēžā, Kauņā, Klaipēdā, Viļņā. Arī tur sociālās rehabilitācijas centrus (kā mums klubus) vada algoti direktori, kuri ir attiecīgo 5 teritoriālo apvienību (mums reģionu biedrību) ievēlētie vadītāji.

Centru daudzpusīgo darbību nodrošina valsts finansējums – kopā 2008. gadā 0,5 miljoni latu. Tas ļauj centros algot visai lielu darbinieku skaitu. Tā, piemēram, Kauņas RH centrā strādā 26 dažādi speciālisti: sociālie rehabilitatori un konsultanti, mediķi (fizioterapeiti, masieri, ārstnieciskās vingrošanas treneri), sporta un kultūras darba instruktori (sekciju un pulciņu vadītāji, tehniskais personāls utt.).

Katrai no 5 apvienībām ir vairākas nodaļas, tādējādi aptverta visa Lietuvas teritorija, apvienojot LNB 3,5 tūkstošus biedrus, bet RH centros uzskaitē ir 8,2 tūkstoši.

CITAS LNB ORGANIZĀCIJAS

Bez tam minētajos centros patstāvīgi darbojas vietējo pašvaldību finansētie Tulku centri (5) ar vairāk nekā 70 tulkiem, kas pēc pasūtījuma sniedz tulkošanas pakalpojumus visā valsts teritorijā. Tā, piemēram, uz 70 gadu jubilejas svinībām tulkot ieradās speciālisti arī no

Kauņas, kas pārvalda starptautisko zīmju valodu. Jaunus tulkus gatavo Valsts Universitāte, kur valsts nodrošina bezmaksas studijas. Starp citu, visiem nedzirdīgajiem studentiem bez maksas sniegti arī tulka pakalpojumi.

Tāpat atsevišķi ar nodalītu valsts finansējumu darbojas arī Surdoloģijas centrs (pie mums saukts – Zīmju valodas centrs), kā arī laikraksta *Akiratis* (*Apvārsnis*) redakcija. Jauniešu organizācija gan oficiāli vēl nav nodibināta, bet viņu līderis strādā RH centrā darbā ar jauniešiem un virza ideju par apvienības tapšanu.

Joprojām darbojas vairāki uzņēmumi, kas ražošanas apjomus ievērojami samazinājuši, tomēr saglabājuši apmācību funkciju, dodot iespēju jauniešiem apgūt šuvēju, celtnieku un remontatlēdznieku specialitāti. Tiesa, daļa ražošanas korpusu lielākajās pilsētās tiek iznomāti vai arī stāv tukši un ar reālu peļņu no ražošanas LNB nevar rēķināties.

Arī Lietuvā jaunieši lūkojas pēc darba pāri robežai un visai daudzi devušies strādāt ne tikai uz tuvējām rietumvalstīm, bet pat uz Austrāliju un Aļasku (ASV).

PAR PAŠU JUBILEJU

Svētki par godu Lietuvas Nedzirdīgo biedrības 70. gadadienai notika plaši un tradicionāli. Nedzirdīgo sabiedrība (ap 500 cilvēku) pulcējās Viļņas Skolēnu pils lielajā zālē. Priekšelpās varēja iepazīties ar lietišķās mākslas izstādi ar LNB biedru darinājumiem: izšuvumiem, adījumiem, keramikas, koka un ādas izstrādājumiem. Šai dienai nebija iecerētas ne lekcijas, ne semināri vai citas nopietnākas nodarbības.

Tālāk 13. lpp.

LIETUVAI - 70...

Sākumu lasiet 12. lpp

Bija tikai svētki – ar svinīgu atklāšanu, videokadru montāžu par 10 gados noieto ceļu un veikumu, ar daudzām apsveicēju runām, sākot no Seima, valdības, pašvaldības, sadarbības partneriem un beidzot ar savas sistēmas dažādām organizācijām. Tostarp bija klāt arī viesi no ārzemēm – Vācijas, Baltkrievijas, Latvijas un Eiropas Nedzirdīgo savienībām. Katrs šo organizāciju pārstāvis pastāstīja par savu biedrību darbību un nākotnes iecerēm.

Īpaši atzīmējams fakts, ka Latvijas NS prezidents A. Pavlins savu pārskatu un apsveikuma runu sniedza lietuviešu valodā, ar ko izpelnījās apmeklētāju sajūsmīgu atzinību. Viesiem LNB vadība pasniedza savas jubilejas piemiņas balvas – suvenīrus, ko darinājuši LNB biedri.

Ar interesi vērojām speciāli šiem svētkiem sagatavoto lielo uzvedumu – kustību teātra iestudējumu par Mūžīgās Dzīvības rašanos uz Zemes. Patiesi aizraujošs un vizuāli izteiksmīgs sniegums, ko vairāk nekā stundu garā vēstījumā ietvēra apvienotais pašdarbības aktieru ansamblis no vairākām lielajām Lietuvas teritoriālajām apvienībām.

NEOFICIĀLIE PASĀKUMI

Ārzemju viesiem tika izrādīta skaistā Trāķu pils, notika patīkama pastaiga pa naksnīgo Viļņu, kā arī pieņemšana LNB valdē, kur pie zviedru galda bija ielūgti viesi un dažāda līmeņa LNB vadītāji. Pārsteidzoši bija tas, ka ar viesiem kopā tuseja arī Seima deputāti utml.

Tur varēja tuvāk aprunāties savā starpā gan viesi, gan pašmāju ļaudis, bet nedzirdīgo sabiedrībai tai pašā mītnē notika plašs sarīkojums ar izklaides programmu, dejām utt. Izmantojām izdevību aprunāties arī ar Baltkrievijas NB vadības pārstāvjiem. Izrādās, šajā, arī mūsu kaimiņvalstī Austrumu virzienā, joprojām pilnā sparā darbojas 9 uzņēmumi, kas nodarbina ap 4000 nedzirdīgo un gadā dod peļņu biedrībai 8 milj. dolāru apmērā. Lai nodrošinātu stabilu finansējumu kultūras vajadzībām, klubī nodoti uzņēmumu pārziņā. Tas pats attiecas arī uz tulkkiem – lielākā daļa no tiem strādā MRU un tātad apkalpo cilvēkus gan darba un sociālos jautājumos, gan ārpusdarba pasākumos klubos utt. Pašlaik aktuāls jautājums baltkrieviem – cīņa par zīmju valodas oficiālu atzīšanu valsts līmenī. Baltkrievijas NB ik pa 2 gadiem rīko starptautisku melodeklamāciju konkursu un nākamgad uz to aicināšot arī Latvijas pašdarbniekus.

Man kā „KS” redaktorei bija interesanti iepazīties ar kolēģu – laikraksta „Akiratis” redakcijas darbinieku pieredzi un nodibināt ciešākus kontaktus turpmākai sadarbībai. Atšķirībā no mums Lietuvas kolēģiem nav jārisina izdzīvošanas problēma – redakcija savai pamatdarbībai katru gadu saņem pietiekamu finansējumu no valsts budžeta.

Taču pastāv arī mums kopīga problēma – lasītāju skaits samazinās, jo lasīšana jaunākās paaudzes vidū vispār vairs „nav modē”, tāpēc vienlaikus aktīvi jāmeklē un jāievieš alternatīvi informācijas nodrošināšanas veidi, izmantojot mūsdienu tehnoloģijas (*mājaslapas, TV, teleteksti, videoieraksti utt.*). ▲

ČAKADIENA
RĪGAS SKOLĀ

IVARS KALNIŅŠ

Dzeja ir sarežģīts literatūras veids. Tā atklāj dzejnieka iekšējo pasauli. Dzeju parasti uztveram tās skaniskajā izpausmē, kad gleznaini vārdi uzbur noskaņu. Tomēr arī zīmju valoda spēj atklāt dzejnieka jūtu un noskaņu nianšes visā to izteiksmībā.

22. oktobrī to apliecināja ar entuziasmu rīkotā Dzejas diena Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātpamatskolā. Pasākums bija veltīts dzejniekam A. Čakam. Skola ar viņu saistīta īpaši – tās ēka atrodas dzejnieka vārdā nosauktā ielā.

No skolas ieejas durvīm zeltītas pēdas veda augšup pa kāpnēm līdz mazajai zālītei. Kas tur sagaidīja? Foto izstāde. Tajā skatījām tik pierasto un zināmo Čaka ielu skolēnu acīm. Fotografijās jutām gan arhitektūras savdabību, gan mūsdienīgos ielas ritmus, gan skolēnu un audzinātāju fantāzijas lidojumu. Vēsturiskā liecība par šo laiku un pašiem skolēniem, domājams, saglabāsies arī citām paaudzēm.

Katra klase (no 1. līdz 12.) deklamēja izvēlēto dzeju zīmju valodā. Jāatzīst, izvēlētās dzejas vārsmas bija mīļas un sirsnīgas, kaut arī palaikam nedaudz skumjas. Skolēni bija mācījušies dažādu dzejnieku dzeju un arī atbilstoši izmantoja zīmju valodu.

Pārsteidzošas bija 1. – 3. klašu deklamācijas – svētku tērpos sapostie bērni skaistā zīmju valodā izjusti attēloja dzeju. Patiešām vienreizēji! 4. – 8. klases iepriecināja ar saistošiem dialogiem. Vecāko klašu skolēni deklamēja mūzikas pavadījumā. Priekšnesumi bija neizsakāmi jauki. Atklājās skolēnu talanti un uzdrīkstēšanās iznākt lielas auditorijas priekšā.

Uz šo jauko pasākumu tika aicināti īpaši viesi: A. Čaka memoriālā muzeja direktore Antra Medne, bijušā skolas direktora A. Pārupes meita – bijusī skolas skolotāja Edīte Alstere, bijusī skolotāja Līga Bauere un es, šī raksta autors. Viesi bija visnotaļ sajūsmā par apbrīnojamiem skolēnu priekšnesumiem. ▲

VĒRSASPLAŠUMĀ RAŽOŠANA, KULTŪRA, SPORTS

ILZE KOPMANE

PAR LKB III KONGRESU

Saglabājies visai maz materiālu. Tas notika 1953. gada jūlijā, un tajā tika nomainīts priekšsēdētājs **A.Celms**, ievēlot viņa vietā **Ē.Dambi**, toreizējo Rīgas MRK direktoru. **J. Bariss** kļuva par viņa vietnieku. Skopas ziņas liecina, ka tobrīd uzņēmumi (*darbnīcas*) pārdzīvoja ražošanas krīzi un galvenā uzmanība bija jāpievērš to darba uzlabošanai, it īpaši produkcijas realizācijai.

PAR IV KONGRESU

1955. gada 2. – 3. septembrī Rīgā notika kārtējais – Latvijas Kurlmēmo biedrības 4. kongress. Tajā piedalījās 39 delegāti, viesi no Viskrievijas, Ukrainas, Lietuvas un Kaļiņingradas nedzirdīgo biedrībām, kā arī Latvijas valdības pārstāvji no Ministru padomes, Sociālās nodrošināšanas ministrijas un kompartijas CK, no nedzirdīgo skolām, kā arī biedrības vadošie speciālisti.

Pārskata ziņojumu (1953–1955) sniedza LKB priekšsēdētājs **Ē.Dambis**. Arī atsevišķo nozaru (*ražošanas, kultūras, sporta utt.*) darbinieki uzstājās ar runām par viņu atbildībā esošā darba rezultātiem. Īsumā par tiem!

ORGANIZĒŠANĀS, RAŽOŠANA

Biedruskaits ikgadupalielinājies un pārsniedzis 1100. Nodibinājušās pirmorganizācijas (grupas) Rīgas biedrībā (7) un rajonos – Cēsīs, Līvānos, Mazsalacā, Pļaviņās, Limbažos, Zilupē. Nodaļas (*tagad – biedrības*) ir Daugavpilī, Rīgā, Rēzeknē, Valmierā, Smiltēnē, Pļaviņās, Liepājā, Ventpilī, Kuldīgā, Jelgavā, Alūksnē.

Gandrīz pie visām nodaļām iekārtotas ražošanas darbnīcas (MRD), kur skolu beigušie jaunieši apgūst amatu un var strādāt šādās nozarēs: apavniecība, šūšana, grāmatsiešana, trikotāžas izstrādājumu, zeķu, lakatiņu, lūpukrāsas, sveču utt. izgatavošana, fotografēšana, kokapstrāde, skārdniecība, ādas lakošana u.c.

Vislabāk strādā Daugavpils, Rīgas un Smiltēnes MRD, bet arī visi pārējie pārpilda uzdotos plānus par 120 – 200%. Notiek republikas ražošanas apspriedes, sākas stahanoviešu (pirmrindnieku) kustība, pieredzes apmaiņas braucieni utt.

Tā kā MRD peļņa paliek biedrības rīcībā, pamazām krājas brīvi līdzekļi. Var uzcelt jaunu darbnīcu ēku Daugavpilī, Alūksnē, iegādāties ražošanas vajadzībām kravas auto un „Mercedes - Benz” LKB vadības izbraukumiem uz rajonu nodaļām utt. Rēzeknes un pārējās pilsētās remontē un labiekārto telpas.

KULTŪRAS KOPŠANA

Līdzekļi paliek arī plašam organizatoriskam, kultūras un sporta darbam, pabalstu izmaksām dažādos dzīves gadījumos. Kultūras pasākumu kvalitātes pakāpi apliecina pašdarbnieku daudzās viesizrādes Latvijā, kā arī aiz tās robežām. Tā, piemēram, rīdzinieku – 15 pašdarbnieku koncertu Ventpilī vērojuši un atzinīgi novērtējuši 600 skatītāji, Kuldīgā – 400, bet Ļeņingradā nācies koncertu atkārtot otrā vakarā, tik liela bijusi skatītāju atsauce.

Talantīgi ļaudi Rīgā un citviet Latvijā aizrautīgi dejo, iestudē lugas, deklamē, vingro, rāda cirka numurus utt. Rīdzinieki labiekārtojas Jāņa sētā 5: tur uzbūvē skatuvi, nomaina grīdas, iegādā kinoiekārtu un demonstrē filmas.

Notiek daudz sarīkojumu, kon-

certu (*par maksu*) – kopā tos apmeklē jauni un veci. Lielākos pasākumus rīko Mazajā Ģildē, kad sanāk 300 – 400 skatītāju. Notiek dažādas skates – rokdarbu, foto, sienas avīžu, MRD produkcijas.

SPORTS UN ATPŪTA

Trenējas vieglatlēti, futbolisti, basketbolisti, šahisti, galda tenisisti. Sportisti un fizikultūrieši apgūst arvien jaunus sporta veidus. Īpaši cieņā ziemas sports – slēpošana, trampīnlēkšana, divcīņa. Populāri ir veselību veicinoši pasākumi, tūrisms, pārgājieni, ātrslidošana (**A.Celms, J.Smons, Dz. Ozoliņš, G.Briede** u.c.

Notiek arī visai gari pārgājieni ar slēpēm (180 km), lai izcīnītu „PSRS tūrista” nosaukumu, piemēram, pa maršrutiem: Ērgļi – Gaiziņš – Pļaviņas – Lielvārde; Preiļi – Līvāni – Aglona u.c. Vēl garākas distances mēro riteņbraucēji: uz Minsku (607 km), Viļņu, Paņevēžu utt. Brauc ar laivām (*pa Lielupi 250km*), iet arī kājām (*pa Latviju 70 – 100km*) utt.

Ir gādāts arī darbaļaužu atpūtu – sākas braucieni ar bezmaksas ceļazīmēm uz dienvidu kūrortiem (*Gelendžikā, Suhumi u.c.*); ekskursijas pa Latviju un tālāk – uz brālīgām PSRS republikām.

Kongress atzina paveikto darbu par apmierinošu un ievēlēja jaunu valdi 18 cilvēku sastāvā. Nomainījās arī priekšsēdētājs – ievēlēja **Jēkabu Stūrīti**, vietnieks palika **Jānis Bariss**.

Pēc oficiālās daļas notika plašs koncerts, MRK ražojumu un sienas avīžu skates rezultātu izvērtēšana. Par labākiem attiecīgi atzina – Rīgas MRK un Daugavpils nodaļu.

Piezīme: Raksta tapšanā izmantoti LNS muzeja materiāli un LNS Goda biedra, tā laika notikumu aculiecinieka **A. Smona konsultācija.** ▲

Paldies viņam!

LNJO 5 GADU JUBILEJA

 ELFA ZARIŅA

24. oktobra rīta pusē notika Baltijas republiku nedzirdīgo jauniešu organizāciju pārstāvju tikšanās, lai apspriestos par 2009. gada kopējo darbības plānu, junioru nometnes organizēšanu Latvijā, pieredzes apmaiņām turpmākajos gados.

Pēcpusdienā LNJO Iniciatīvu centra durvis atvērās visiem interesentiem, kuriem bija iespēja aplūkot un iepazīties ar LNJO darbiem un labiekārtotām telpām, kā arī bija izstāde, kurā darbus izrādīja mūsu jaunieši ar dažādiem skaistiem mākslas darbiem. Varējām vērot gleznas, ādas darbus, rokdarbus, foto mākslas darbus, kā arī bija diskusijas par LNJO darbu 5 gadu laikā un turpmākajām iecerēm.

25. oktobrī skaisti izrotātajā klubā „Rītausmā” sabrauca viesi no visām Latvijas malām, kā arī no Igaunijas, Lietuvas, Zviedrijas, Anglijas un Slovākijas, lai atzīmētu LNJO 5 gadu jubileju, kas tika realizēts projekta „Mēs varam, jūs arī varat” ietvaros. Skaisti, bagātīgi bija klāti galdi, par kuriem jāpateicas sponsoriem un mūsu LNJO iesaistītajiem brīvprātīgajiem.

Svinīgajā daļā bija improvizācija ar prezentācijas atskatu vizuālajā veidā par 5 darbības gadiem, dažādi uzvedumi un apsveikumi, kā arī tika demonstrēts jaunais LNJO karogs, par kuru bija patiess pārsteigts pats prezidents! Visiem tika izdalītas brošūras par LNJO 5 gadu laikā paveiktajiem darbiem.

Otrajā daļā līdz rītam bija deju un dziesmu virpulis, spēļu, smieklu vējš un ugunsšovs par godu LNJO – salūta vietā.

LNJO sirsnīgi pateicas firmām: Maxima, Rimi, Mārīņa beķerejai, Latfood, Laimai, Coca Cola, maiznīcai „Fazer”, Rīgas Piensainiekam, SIA „Kviteks” par gardajiem produktiem.

Liels PALDIES arī mūsu bitītēm:

I.Kalniņam, K.Beisonēi-Kuzminai, I.Kristoforovai, K.Novickim, T.Osetrovai, A.Birzniecei – Siliņai, A.Udovenko, M.Kaidašam, V.Meijai, A.Vēverei, V.Romanovai, A.Ķīvītim, A.Deksnim, O.Baikovai, A.Ķīvītei, M.Rušiņam, J.Naļivaiko, A.Rozītim, R. Reinholdam, V.Kruminam, M.Blūķei, B. Aldersonei, I. Pumpurai, G. Mālkalnam, I.Valainei, grupai „Alias” un režisorei I. Immurei un citiem par nenogurstošo palīdzību ne tikai šo abu pasākumu organizēšanā un realizēšanā, bet arī LNJO telpu remontdarbos!

Mums bija patiess, liels prieks par mūsu čaklajiem palīgiem! ▲

ĀRZEMJU VIESU VIEDOKĻI

MARKO URIPEA, Igaunijas Nedzirdīgo Jauniešu organizācijas prezidents

Piecu gadu darba jubileja – tas Latvijas NJO ir liels notikums, jo pirmie gadi ir visgrūtākie. Patīkami vērot, ka KC “Rītausma” kopā sanācis tik daudz jaunu cilvēku, kas varēja piedalīties labi organizētā pasākumā un izbaudīt patiešām svētku atmosfēru. Latvijas jauniešu pārstāvji mums pazīstami no kopīgiem pasākumiem jau agrāk, no nometnēm. Tā kā jauki satikt draugus un apspriest, kas katram jauns. Paldies jūsu organizācijai, kas iedrošināja mūs, iesēja seklīnas, kas tagad jau sadīgušas un, cerams, asni augs arvien lielāki – mūsu organizācija nostiprināsies.

Daudz laimes!

VIKTORIA PRANTE, Igaunijas NJO valdes locekle

Esmu ļoti priecīga par iespēju būt Rīgā šajā skaistajā pasākumā jauniešiem. Jūs esat tādi malači, viss tik pārsteidzoši labi noorganizēts.

Te gūstu labu pieredzi, kā vajadzētu darīt pie mums.

Vēlu veiksmi jums turpmākā darbā.

JAROSLAVS CEHLARIK,

Eiropas Nedzirdīgo jauniešu savienības prezidents

Ar lielu interesi iepazīnos ar LNS mītni un organizācijām, kas tur izvietotas.

Esmu patīkami pārsteigts par to, ka jauniešu organizācija arī te atradusi savu vietu un aktīvi strādā.

LNJO valde iepazīstināja mani ar darbu. Ļoti pozitīvi tas, ka ir daudz brīvprātīgo. Viņu darbs jāciena un ir jānovērtē – ja viņu nebūtu, organizācija izjūktu. Vēlos izteikt pateicību visiem Latvijas jauniešiem, kas strādā savas organizācijas labā. Pasākums ir lieliski noorganizēts ar pārdomātu norisi. Teicami ir tas, ka LNJO prezidents I. Kalniņš spēj sagatavot un realizēt radošos projektus, jo visbiežāk, kā tas vērojams citās valstīs, nedzirdīgo sabiedrība maz pārzina projektu jomu un neprot tos izmantot savu organizāciju labā.

LNJO liels pluss ir arī tas, ka nodibināta sadarbība ar daudzām citām, arī dzirdīgo jauniešu organizācijām.

Tas veido organizācijas imidžu un atpazīstamību sabiedrībā.

IZABELLA PRIBILO, zīmju valodas pasniedzēja

EVGENIJS MORAVSKIS, nedzirdīgo futbola treneris, no Polijas

Apbrīnojami tas, ka tik strauja attīstība notikusi 5 gadu laikā un iesaistīti tik daudzi brīvprātīgie. Polijā pagaidām pasākumu atsevišķi jauniešiem nav, visi pasākumi notiek kopā. Mūsu organizācija jauniešiem tikai iecerēta, drīzumā par to tiks pieņemts lēmums, tāpēc noder jūsu pieredze. Apskaužam jūs, ka varat sadarboties Baltijas mērogā, vieglāk atrast partnerus, sadraudzēties. Mūsu valsts ir daudz lielāka par Latviju un vēl daudz darāmā, lai saliedētu visus jauniešus vienotā spēcīgā organizācijā. Mums ļoti patīk pie jums. Te ir brīnišķīga sajūta, ka apkārt draugi, visi jauni, radoši, darboties gribošī.

Paldies par ielūgumu par iespēju būt pie jums.

VYTAUTAS ŠALTUPIS,

Lietuvas jauniešu organizācijas prezidents

Es labprāt un bieži ierodos jūsu pasākumos, tāpēc varu salīdzināt tos un teikt, ka tie kļūst arvien interesantāki. Mums Lietuvā tā nav. Jubilejas pasākumam ir teicami vadītāji, pārdomāts scenārijs, raita norise, aizraujoši priekšnesumi. Prieks par jums, latvieši!

Lai veicas darbs, lai arī turpmāk tikpat interesanti notikumi jūsu dzīvē!

FOTOREPORTĀŽA: LNJO - 5 GADI

↓ Baltijas Nedzirdīgo jauniešu organizāciju pārstāvju tikšanās

↑ Apmeklētāji jauniešu iniciatīvu centrā

Skats uz pasākumu

↑ Apmeklētājiem tiek LNJO brošūras

↓ Grupas "Alias" improvizācija par krievu meitenes dzīves stāstu

Vakara vadītāji: I Kristoforova un K. Novickis

↑ LNJO teātra trupa improvizācija

↳ "Parisa Hiltone" izklaidē skatītājus

↑ Bijušie un tagadējie valdes locekļi saņem dāvanas

LNJO valde kopā ar kolēģiem no Igaunijas, Lietuvas, Polijas un Eiropas Nedzirdīgo jauniešu savienības

PATEICĪBA

Latvijas Nedzirdīgo jauniešu organizācijas vārdā sirsnīgi pateicos draugiem: LNS, biedrību vadītājiem, organizācijām, skolām, iestādēm par kopā būšanu mūsu nozīmīgajā dienā, skaistajiem apsveikumiem un jaukajiem novēlējumiem!

Liels, liels paldies visiem, kas bija kopā ar mums, arī tiem, kas nebija pasākumā, par labajiem vārdiem.

Uz turpmāko sadarbību!

LNJO prezidents IVARS KALNIŅŠ

MĪLT
SVEICĀM!

Lai jūs sasilda mīlošas sirdis, lai pretī staro gaiši smaidi, noglāsta maigas rokas un priecē mīli vārdi!

GAIŠUS SVĒTKUS!

90

27.XII Vasilijs ŠETKINS,
Rēzeknes biedrība

85

10.XII Jānis REZEVSKIS
Rīgas biedrība

70

19.XII Harijs LATIŠS
Rīgas biedrība

65

2. XII Antonija PEISENIEKA,
Daugavpils biedrība

14.XII Jurijs SOSTAVKINS
Rīgas biedrība

16.XII Silvija GRUNDULE,
Rīgas biedrība

25.XII Agris EKŠTEINS,
Rīgas biedrība

60

16.XII Veronika LAVRENOVA,
Rīgas biedrība

55

17.XII Helēna BERGMANE,
Rīgas biedrība

27.XII Andris ŠILINSKIS,
Smiltenes biedrība

50

3. XII Sarmīte RENCE,
Smiltenes biedrība

5. XII Lolita JEVTEJEVA,
Rīgas biedrība